

14.5.2001

887/4/00

Ratkaisija: Oikeusasiamies Lauri Lehtimaja

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Jouni Toivola

PÄÄTÖS KANTELUUN OIKAISUVAATIMUKSEN KÄSITTELYN VIIVÄSTYMISTÄ KOSKEVASSA ASIASSA

1 KANTELU

A arvostelee yhdessä B:n kanssa 1.4.2000 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa Rovaniemen kaupunginhallituksen menettelyä heidän kaupunginhallituksen päätöstä 16.10.1995 § 725 koskevan, 29.10.1995 päivätyn oikaisuvaatimuksensa käsittelyssä. Asiassa oli kysymys yksityisen tontinomistajan asemakaavan mukaisella venevalkama-alueella tekemiä maastotöitä koskevasta toimenpidepyynnöstä. Kirjoittajat eivät kantelun tekemiseen mennessä olleet saaneet vastausta oikaisuvaatimukseensa. Kertomansa mukaan he ovat tiedustelleet useasti kaupungin viranhaltijoilta ja kaupunginhallituksen jäseniltä asian käsittelyvaihetta. He ovat myös kaupunginhallitukselle 15.11.1999 osoittamassaan kirjeessä kiirehtineet asian käsittelyä.

2 SELVITYS

Rovaniemen kaupunginhallitus on 12.6.2000 antanut selvityksen kantelun johdosta. Selvitykseen on liitetty kaupunginhallituksen päätös 12.6.2000 § 328, jolla kantelussa tarkoitettu oikaisuvaatimus on ratkaistu. Kaupunginlakimies on vielä erikseen lähettänyt jäljennöksen asiaan liittyvästä, kaupunginhallituksen myöhemmin tekemästä päätöksestä 20.6.2000 § 359. Selvitys ja mainitut päätökset oheistetaan tiedoksenne.

3 RATKAISU 3.1 Tapahtumat

Saadun selvityksen mukaan Rovaniemen kaupunginlakimies on toimittanut kaupungille 30.10.1995 saapuneen oikaisuvaatimuksen teknisen viraston johtajalle valmisteltavaksi ja lausuntoa varten. Määrääjäksi hän oli alunperin asettanut 15.11.1995. Kaupunginlakimies kertoo kiirehtineensä asiaa useasti.

Tänne tehdyn kantelun jälkeen asian valmistelua jatkettiin ja kaupunginhallitus antoi 12.6.2000 päätöksensä oikaisuvaatimuksen johdosta. Samalla kaupunginhallitus päätti pyytää teknisen viraston johtajalta 19.6.2000 mennessä selvityksen asian valmistelun viivästymisestä.

Teknisen viraston johtaja katsoi kaupunginhallitukselle 16.6.2000 antamassaan selvityksessä asian käsittelyn viivästymisen johtuneen osittain siitä, että jäätyään pitkälle sairaslomalle hän oli antanut

"ko. asiakirjat eteenpäin hoidettavaksi teknisessä virastossa". Hänen palattuaan työhön vireillä oli ollut kaksi samantapaista asiaa, jolloin oikaisuopyynnössä tarkoitettu asia oli päätetty selvittää yhdessä niiden kanssa. Asia ei kuitenkaan tullut aikanaan selvitettyksi.

Kaupunginhallituksen tänne antaman selvityksen mukaan oikaisuvaatimusasian valmistelu oli jäänyt "pysähdyksiin" teknisen lautakunnan 24.6.1997 tehtyyn päätökseen perustuvan, vastaavanlaisten tapausten kartoittamisen ja niiden käsittelyyn valmistelun takia.

Kaupunginhallitus on teknisen viraston johtajan selvityksen johdosta 20.6.2000 tekemässään päätöksessä todennut, että teknisen johtajan menettelyä oikaisuvaatimusasian valmistelussa ei voida pitää asianmukaisena.

3.2

Sovellettavat säännökset

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Ennen 1.3.2000 vastaava perusoikeussäännös oli tuolloin voimassa olleen hallitusmuodon 16 §:ssä.

Kuntalain 89 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen ja lautakunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälän 2 momentin mukaan oikaisuvaatimus tehdään 1 momentissa tarkoitetun toimielimen ja sen jaoston sekä sen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. *Oikaisuvaatimus on käsiteltävä viipymättä.*

Kuntalain 90 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla asianomaiseen hallinto-oikeuteen. Ennen 1.11.1999 voimaan tullutta hallinto-oikeusuudistusta valitusviranomaisena toimivat silloiset lääninoikeudet.

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta. Tämän on katsottu merkitsevän kunnan hallinnon johtamista, johon sisältyy mm. lautakuntien ja viranhaltijoiden tehtävien hoidon ohjaaminen ja valvominen.

3.3

Kaupunginhallituksen menettelyn arviointi

Perustuslain 21 §:n (aik. hallitusmuodon 16 §:n) mukaan hallintoasia on aina käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä. Asian laatu ja sen edellyttämät toimenpiteet voivat sinänsä joskus antaa aiheen pitkäänkin käsittelyaikaan.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä on kuitenkin otettava huomioon kuntalain 89 §:n 2 momentin säännös. Siinä säädetään erityisesti, että oikaisuvaatimus "on käsiteltävä viipymättä".

Oikaisuvaatimusmenettelyssä on kysymys muutoksenhausta, joka on kunnallisvalituksen esivaihe. Se on luonteeltaan asian uudelleen käsittelyä tai jatkokäsittelyä.

Kun oikaisuvaatimus on kuntalain mukaan käsiteltävä viipymättä, katson sen tarkoittavan, että oikaisuvaatimukseen on viipymättä annettava ratkaisu, olipa se myönteinen tai kielteinen. Oikaisuvaatimusta koskevassa asiassa ei siten voida jäädä odottamaan esimerkiksi muuhun hallintoasiaan liittyvien valmistelu- ja selvitystoimenpiteiden etenemistä kunnan hallinnossa. Tässä tapauksessa ei siten ole mielestäni ollut hyväksyttävää lykätä oikaisuvaatimusasian käsittelyä sillä perusteella, että erään toisen asian johdosta oli kesäkuussa 1997 päätetty selvittää "muutkin vastaavantyyppiset alueet". On myös huomattava, että oikaisuvaatimus oli jo tuolloin ollut vireillä yli puolitoista vuotta.

A:n ja B:n oikaisuvaatimus tuli kaupungin käsiteltäväksi 30.10.1995 ja ratkaistiin 12.6.2000. Kun oikaisuvaatimuksen käsittely on tässä tapauksessa kestänyt runsaat neljä vuotta ja seitsemän kuukautta, on mielestäni selvää, että oikaisuvaatimusta ei ole käsitelty kuntalain 89 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla viipymättä. Menettelyn moitittavuutta lisää se, että kantelijat ovat kertomansa mukaan useasti tiedustelleet asiaa ja lisäksi 15.11.1999 vielä kirjallisesti kiirehtineet asian käsittelyä. Katson kaupunginhallituksen laiminlyöneen velvollisuutensa huolehtia oikaisuvaatimuksen riittävän joutuisasta käsittelystä.

3.4

Toimenpiteet

Eduskunnan oikeusasiamiehen johtosäännön 9 §:n 1 momentin nojalla annan Rovaniemen kaupunginhallitukselle huomautuksen edellä selostetusta laiminlyönnistä. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Rovaniemen kaupunginhallitukselle.

Kiinnitän vastaisen varalle kaupunginhallituksen huomiota oikaisuvaatimusasioiden käsittelyn asianmukaiseen seurantaan kaupungin hallinnossa.

A:ta pyydetään antamaan tieto tästä päätöksestä myös kantelukirjoituksen toiselle allekirjoittajalle B:lle.

Kantelukirjoituksen liitteet palautetaan ohessa.